

Oznaka poročila: ARRS_ZV_RPROG_ZP_2008/847

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROGRAMA V OBDOBJU 2004-2008

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROGRAMU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem programu

Šifra programa	P4-0022
Naslov programa	Konkurenčnost agroživilstva
Vodja programa	10890 Emil Erjavec
Obseg raziskovalnih ur	10.200
Cenovni razred	B
Trajanje programa	01.2004 - 12.2008
Izvajalke programa (raziskovalne organizacije in/ali koncesionarji)	401 Kmetijski inštitut Slovenije 416 Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije 481 Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROGRAMA

2. Poročilo o realizaciji programa raziskovalnega programa¹

1. Cilji in področje raziskovanja

Raziskovalno delo je potekalo v treh sklopih: indikatorji, modeli in instrumenti za krepitev konkurenčnosti. Vsa tri vprašanja se med seboj prepletajo in dopolnjujejo pri obravnavi vsebinskih vprašanj obravnavanih v nadaljevanju.

2. Ekonometrična analiza kmetijskih trgov in delovne sile

2.1 Razvoj modela zaposlitvenega odločanja kmečkih gospodinjstev

Izvedene so bile tudi ankete in opravljena multipla diskriminantna analiza dejavnikov, ki vplivajo na strukturo dela na kmečkih gospodinjstvih. Razvili smo analitično orodje za ekonometrično spremljanje zaposlitvenega odločanja in strukturnih sprememb na kmečkih gospodarstvih v Sloveniji. Izvedene so bile različne oblike modela kvalitativnih odločitev (probit, dinamični logit, kombinirani probit z OLS). Udeležba nosilcev kmečkih gospodarstev na trgu dela ni simetrična niti reverzibilna. Rezultati modela kažejo na tendenco v smeri ohranjanja enakega statusa zaposlitve, ki je izrazitejša zlasti pri nosilcih kmečkih gospodarstev, zaposlenih na kmetiji. Za poseben poudarek je bil namenjen tudi proučevanju strategij diverzifikacije dohodka kmečkih gospodinjstev. Podatki so bili pridobljeni z anketiranjem 120 podeželskih gospodinjstev. Empirični vpogled v ključne faktorje dohodkovne diverzifikacije omogoča uporaba multiple diskriminante analize. Rezultati v veliki meri potrjujejo hipotezo, da člani gospodinjstev, v zasledovanju svojih dohodkovnih ciljev izbirajo med različnimi dohodkovnimi možnostmi (Juvančič in sod. 2004).

2.2 Odzivnost povpraševanja in ponudbe

Izvedena je bila ekonometrična ocena odzivnosti povpraševanja po hrani z LA/AIDS sistemom. Rezultati so potrdili hipoteze o nizki elastičnosti povpraševanja za večino prehranskih skupin ter postopno spreminjanje prehranskih navad. Nadalje, vse Marshallove (nekompenzirane) in Hicksove (kompenzirane) lastne cenovne elastičnosti so negativne in hkrati manjše od 1 (Regoršek, Erjavec, 2006, 2007). Analizirali smo tudi dejavnike ponudbe prašičev v Sloveniji v obdobju med januarjem 1995 in decembrom 2005. Uporabili smo standardno Cobb-Douglasovo obliko profitne funkcije. Rezultati so pokazali, da ima največji vpliv na ponudbo prašičev cena žive mase prašičev oziroma doseženo pokritje v prašičerejski proizvodnji in cena koruze, ki tudi v Sloveniji predstavlja glavni vložek v reji prašičev. Vrednosti koeficientov lastne cenovne elastičnosti so bile pričakovano nizke in so znašale okoli 0,3 ter tako potrdile tezo o neelastičnosti ponudbe prašičev (Jenko, Erjavec, 2006).

3. Modeli za presojo kmetijskih, živilskih in regionalnih trgov

3.1 Razvoj dinamičnih sektorskih modelov parcialnega ravnovesja za napoved tržnih gibanj

V okviru raziskovalnih projektov 5. in 6. OP EU (Agmemod) so bila razvita modelna orodja za simulacijo učinkov kmetijske politike za države članice EU in prikazani prvi rezultati modelnih izračunov. Modele lahko opišemo kot ekonometrične, dinamične in več-proizvodne. Modeli spadajo v družino sektorskih modelov parcialnega ravnovesja in omogočajo simuliranje spremenjenih razmer (cene, proračun) po pristopu države v EU, obenem pa tudi vplive spremenjenih makroekonomskih agregatov in nekaterih tehnoloških parametrov. Projekcije za nove države članice kažejo realno izboljšanje proizvodnje in trgovine, če jo primerjamo z ravni v referenčnih letih (2001-2003), vendar pri nekaterih ključnih proizvodih še ne dosega zgodovinske ravni iz konca osemdesetih. Pristop podpira preusmeritev proizvodnje v smeri pridelave poljščin, kjer nove članice postajajo pomemben izvoznik (predvsem nekaterih vrst žit). Scenarijski rezultati na agregatni ravni kažejo, da bi se prisotni proizvodni potenciali manj realizirali, če bi države ostale zunaj Evropske unije in bi obdržale predpristopne instrumente podpor (Erjavec in sod. 2006, 2007 Ivanova in sod. 2007, Chauntreuil in sod. 2005, Kavčič in sod. 2006).

3.2 Model splošnega ravnotežja slovenskega agroživilstva in ocene konkurenčnosti živilstva

Za oceno učinkov spremenjenih ekonomskih razmer v slovenskem agroživilstvu ob pristopu Slovenije v Evropsko unijo smo razvili izračunljiv model splošnega ravnotežja 'GEMSAFI'. Model temelji na 29 sektorski matriki družbenih računov za leto 2000 z natančno členitvijo agroživilstva (10 kmetijskih in 12 živilskopredelovalnih računov). Model omogoča proučevanje vertikalnih učinkov spremenjenih agrarnopolitičnih razmer in je bil uporabljen predvsem za analizo pristopnih učinkov. Agregatna dodana vrednost v kmetijstvu bo po pristopu ostala nespremenjena, razlike med dejavnostmi pa izhajajo predvsem iz smeri in obsega sprememb proračunskih podpor. Najpomembnejši pritiski na dodano vrednost v živilskopredelovalnih panogah izhajajo iz sprememb obsega mednarodne menjave (Kuhar, Erjavec, 2007). Z razvojem modela je bila nadgrajena tudi analiza dejavnikov konkurenčnosti živilsko predelovalne industrije. Rezultati analize so postali del letnega nacionalnega monitoringa panoge in bili večkrat predstavljeni predstavnikom gospodarstva in državnih organov in so na ta način pripomogli k učinkovitejšemu odločanju gospodarskih subjektov (Kuhar, 2004).

3.3 Regionalni input-output model

V okviru raziskovalnega projekta 5 OP EU Reapbalk smo razvili metodo regionaliziranega input-output modela. Pristop omogoča ugotavljanje multiplikacijskih učinkov analiziranih javnih sredstev in porazdelitev teh učinkov po posameznih gospodarskih dejavnostih. S posebnim, za te potrebe razvitim modelom, smo ugotavljali učinke javnih sredstev EU na nacionalno in regionalno gospodarstvo. Ti izračuni so narejeni za različne scenarije, ki se razlikujejo po obsegu razpoložljivih sredstev in stopnji koriščenja (absorbiciji). Opravljeni sta bili dve ločeni regionalizaciji I-O modela; v prvi različici smo ocenili I-O tabelo za regijo, sestavljeno iz celotne Slovenije razen

Osrednjeslovenske regije, v drugi različici pa za regijo Vzhodna Slovenija (predlog regije na NUTS-2 ravni). Rezultati kažejo, da analizirani transferji lahko opazno spodbudijo ekonomsko rast periferne Slovenije, še posebej v naslednji finančni perspektivi, primerjave z učinki na nacionalni ravni pa napovedujejo zaostajanje regije. To potrjuje pričakovanja o nadaljnjem povečevanju regionalnih razlik v Sloveniji (Kuhar in sod. 2005; Kuhar, Juvančič, 2007; Juvančič in sod. 2004, 2005).

4. Modeli za presojo učinkov na ravni kmetijskih gospodarstev

4.1 Model kmetijskih gospodarstev Slovenije in izbira shem neposrednih plačil po reformi SKP

Razvili smo statični deterministični model kmetijskih gospodarstev, ki temelji na podatkih IAKS Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja za leti 2002 in 2003 za vsako kmetijsko gospodarstvo, ki je zaprosilo za neposredna plačila. Različne kombinacije regionalnega enotnega plačila na površino z dovoljenimi proizvodno vezanimi plačili in zgodovinskim plačilom za mleko zmanjšajo prerazdelitvene učinke na agregatni ravni, vendar uvedba določenega ukrepa ali kombinacije, ki zmanjšuje negativne prerazporeditvene učinke pri določeni usmeritvi, hkrati povzroči pomembno večje prerazporeditvene učinke pri sektorjih, ki tovrstnih plačil nimajo. V postopku eliminacije so bile za podrobnejšo analizo izbrane tri sheme. Rezultati so bili predstavljeni vladnim in nevladnim predstavnikom, odboru za kmetijstvo državnega zbora in Evropski komisiji, ter so prispevali k sprejetju učinkovite nacionalne rešitve (Erjavec in sod. 2006, Rednak in sod. 2006).

4.2 Model ocene skupnega dohodka kmetijstva

Statični deterministični model za oceno skupnega dohodka kmečkih gospodinjstev TIM smo uporabili za pridobitev kvantitativnih ocen dohodkovnih učinkov različnih popristopnih političnih scenarijev, s posebnim poudarkom na analizi učinkov različnih opcij reforme SKP. Na podlagi podatkov o dejanskem dohodkovnem stanju 120 kmetijskih gospodinjstev v Sloveniji in na podlagi določil pristopnih pogajanj modelne ocene kažejo, da se bo dohodkovno stanje gospodarstev izboljšalo v primeru vseh analiziranih scenarijev (Kožar in sod. 2005).

4.3 Matematični modeli linearnega programiranja

Razvit je bil model na podlagi linearnega programa (metoda simpleksov), s katerim je na konkretnem kmetijskem gospodarstvu bil iskan optimalni proizvodni načrt na podlagi maksimalnega doseženega pokritja. Z razvitim modelom je bil za potrebe slovenskega kmetijstva ekonomsko ovrednoten vpliv aktualne reforme skupne kmetijske politike EU iz leta 2003 na področju neposrednih plačil na dobljeno optimalno rešitev. Negativne učinke reforme lahko konkretno kmetijsko gospodarstvo zmanjša predvsem s kombiniranjem različnih usmeritev in tehnologij (Žgajnar in sod. 2007). Jaka Žgajnar je pod mentorstvom Staneta Kavčiča in Emila Erjavca za delo *Optimiranje neposrednih podpor in proizvodnih usmeritev na ravni kmetijskih gospodarstev* prejel Univerzitetno Prešernovo nagrado.

Kasneje se je pri testiranju linearnega modela izkazalo, da je optimizacija proizvodnje z vnaprej izbranim krmnim obrokom precej okrnjena (Žgajnar in sod., 2007). Z metodami matematičnega programiranja so bila izdelana različna orodja, ki omogočajo optimizacijo krmnega obroka na podlagi minimiziranja stroškov ob hkratnem povečevanju učinkovitosti izkoriščanja krme. Modeli temeljijo na kombiniranju dveh tehnik matematičnega programiranja (linearno programiranje in ciljno programiranje) (Žgajnar, Kavčič, 2008).

5. Obdavčitev kmetijstva in vrednotenje zemljišč

5.1 Trg z zemljišči in vrednotenje zemljišč

Analizirali smo institucionalni okvir, socio-ekonomsko stanje in perspektive razvoja trga kmetijskih zemljišč v Sloveniji v času pristopanja k EU v primerjavi z drugimi državami kandidatkami in EU-15. Analiza temelji na modelu trga z nepremičninami, ki vsebuje tri stebre (institucije, finančne instrumente in sistem določanja vrednosti). Analiza

institucionalnega okvira je bila predvsem osredotočena na vlogo zemljiške knjige in zemljiškega katastra v zagotavljanju formalne varnosti zemljiških transakcij. Na podlagi izoblikovanega sistema kazalnikov je bil slovenski trg z kmetijskimi zemljišči uvrščen najvišje med analiziranimi tranzicijskimi državami na prehod iz tranzicijskih v tržno uravnavane trge (Udovč, Baldwin, 2004).

5.2 Obdavčitev dohodka v kmetijstvu

Za potrebe Ministrstva za finance je bil analiziran sistem obdavčitve dohodka v kmetijstvu preko katastrskega dohodka. Za obstoječ sistem katastrskega dohodka je bilo ugotovljeno, da ne ustreza več dejanskemu stanju v kmetijski proizvodnji glede v metodologiji izračunavanja upoštevanih tehnologij pridelave, cenovnih razmerij in strukture dohodkovnih virov, predvsem pa agrarnopolitičnih ukrepov, ki neposredno ali posredno vplivajo na dohodek iz kmetijske in gozdarske dejavnosti. Oblikovan je bil nov proizvodno ekonomske model, ki ni več vezan na katastrsko klasifikacijo in ki upošteva nove tehnologije pridelave ter omogoča sprotno prilagajanje trenutnim agrarnopolitičnim ukrepom in cenovnim razmerjem (Udovč, Rednak, 2005).

6. Vprašanja večnamenskosti kmetijstva

6.1 Neblagovne funkcije slovenskega kmetijstva

V zadnjih letih vse pogosteje poudarjamo, da kmetijstvo poleg svoje primarne naloge - pridelave hrane – opravlja tudi druge funkcije širšega družbenega pomena. V ekonomskem smislu te vidike kmetijstva uvrščamo med zunanje učinke ali eksternalije. V okviru raziskovanja neblagovnih funkcij v slovenskem kmetijstvu so bila obravnavana različne vsebine. Izpostavljamo, predvsem: (i) analizo dejavnikov povpraševanja in ponudbe proizvodov in virov, ki jih zagotavlja večnamensko kmetijstvo v Sloveniji; in (ii) razvoj metodološkega orodja za vrednotenje vpliva politik na elemente večnamenskega kmetijstva. Razvit je bil tudi sistemski model za vrednotenje učinka politik na attribute večnamenskega kmetijstva. Model skuša analizirati učinke sprememb v gospodarskem okolju in/ali v gospodarskih politikah na ravni statistične regije (možna pa je tudi izdelava modificiranega modela na ravni države). Poleg standardnih outputov v obliki različnih ekonomskih kazalnikov model omogoča tudi vrednotenje učinkov politik na rabo prostora, demografske tokove in nekatere izvedene kazalnike (npr. kakovost bivanja) (Hočevar, Juvančič, 2006; Juvančič, Erjavec, 2006; Hočevar, 2006).

6.2 Okoljske funkcije kmetijstva in podeželski turizem

Analizirani so bili vzroki zakaj je politika uvajanja zavarovanih območij, ki je na podlagi nacionalnega prostorskega načrta iz leta 1986, predvidevala oblikovanje velikega števila zavarovanih območij različnih kategorij, bila neuspešna, ter zakaj je kljub temu nacionalni prostorski načrt deloval kot ključni okvir, ki je od dandanes vplival na odločanje v razvoju zavarovanih območij. (Elliot, Udovč, 2005). V nadaljevanju pa je na primeru predlaganega regijskega parka Trnovski gozd na podlagi anket in intervjujev analiziran vpliv te zakonodaje na oblikovanje zavarovanih območij (Barbič in sod. 2004). Narejene so bile tudi analize sprejemanju ekološkega kmetijstva v izbrani regiji (Podravje). Rezultati kažejo določene razlike med ekološkimi in konvencionalnimi skupinama kmetij glede iskanja in uporabe informacij, in odnosa do trajnosti naravnega okolja. Proučevana je bila tudi vloga podeželskega turizma za razvoj podeželja na podlagi primerjave dveh območij z različnima vrstama podeželskega turizma (Udovč, Perpar, 2007; Perpar, Udovč, 2007).

6.3 Socialne storitve v kmetijstvu

Opravljen so številne raziskave na področju ponudbe in povpraševanja po dodatnih socialnih storitvah, ki jih lahko ponudile kmetije. Ugotavljali smo, ali bi bili starši oseb z motnjo v duševnem razvoju pripravljene svoje potomce zaupati kmetiji, ki bi kot svojo dopolnilno dejavnost zagotavljala socialne storitve (aktivnosti, zaposlovanje, oskrbovanje) za potrebe oseb z motnjo v duševnem razvoju. Rezultati kažejo, da je

polovica pripravljena svoje potomce z motnjo vključiti v življenje in delo na kmetiji, medtem ko jih slaba četrtnina to možnost v celoti zavrača. Proučevana je bila tudi pripravljenost slovenskih kmetov za razvoj ponudbe socialnih storitev za osebe z motnjo v duševnem razvoju. Rezultati ankete na neslučajnostnem vzorcu kažejo, da bi se jih okoli 10 % za tako dejavnost najverjetneje odločilo. Oblikovan je bil model uvajanja oziroma izvajanja socialnih storitev kot dopolnilne dejavnosti na slovenskih kmetijah (Vadnal, 2004, 2005, 2006; Vadnal in sod. 2007; Vadnal, Košmelj, 2006).

7. Upravljanje in trženje v kmetijstvu in živilstvu

7.1 Trženjske analize

Opravljenе so bile različne in številne analize s področja marketinških raziskav. Obdelani so različni proizvodi in proizvodne skupine. Omenimo nekatere rezultate. Na področju prodaje zavarovalnih storitev je bilo proučevano, ali je na konkretnem novem trgu učinkoviteje uporabiti standardizirano strategijo trženja kmetijskih zavarovanj, ki se uporablja v Sloveniji, ali pa je boljše strategijo trženja diferencirati in jo tako prilagoditi razmeram na novem ciljnim trgu (Grželj, Vadnal, 2004). Analize na področju sadjarstva so pokazale, da globalizacija ustvarja tudi za sadjarje veliko večji trg, ki je konkurenčno zahtevnejši in težavnejši v primerjavi z nekdanjimi fragmentiranimi in zaprtimi lokalnimi nacionalnimi trgi posameznih držav. Ohranjanje oziroma povečanje trgovinskih primerjalnih prednosti slovenskih jabolk bo v prihodnosti odvisno od uspešnosti prilagajanja pridelovalcev pogojem in razmeram razvite konkurence (Vadnal in sod. 2005).

7.2 Analiza ekonomskih razmer in sistemov kakovosti v hmeljarstvu in pivovarstvu

Izvedena je bila komparativna analiza standardov kakovosti vhodnih surovin (hmelj, ječmen, kvasovke) v pivovarstvu med EU in LR Kitajsko - skladno s standardi EBC in pa IHGC. Spremljanje standardov kakovosti je za partnersko državo še posebej pomembno, saj si od 2003 kot največja svetovna proizvajalka piva še nadalje nenehno prizadeva za povečevanje globalnega tržnega deleža v izvozu piva. Rezultati raziskave nakazujejo možnosti ciljnega zmanjšanja vsebnosti acetaldehida oz. izboljšanja grenčice in aromatičnih snovi v pivu ob spremenjenih pogojih fermentacije in dodajanja vhodnih surovin (kvasovk) (Wang in sod. 2005; Pavlovič, Virant, 2005; Pavlovič, 2006; Pavlovič in sod. 2007).

8. Pravna in institucionalna vprašanja kmetijstva

8.1 Institucionalni okvirji odločanja v kmetijski politiki

Izvedena analiza mehanizmov odločanja v predpristopnih pogajanjih za kmetijstvo s pomočjo različnih modelov (ang. t.i. decision making models; Peterson in Bomberg, 1999). Dokazali smo veljavnost trditve krepitev evropskih ustanov napram nacionalnim (Moyer in Josling 2002), ter s tem veljavnost modela neo-funktionalizma ter birokratskega modela več-ravenskega proučevanja odločanja (Erjavec, 2004). V nadaljevanju je bila s pomočjo kritične diskurzivne analize opravljena presoja različnih vprašanj agrarne in evropske integracijske politike. Izvirno sta združeni politično-ekonomska in kritična diskurzivna analiza tekstov o Skupni kmetijski politiki (SKP) v letih 2004-2007 in o sprejemanju evropskega proračuna v letih 2005-2006. Raziskujejo se vprašanja prevladujočega diskurza ter procesa sprejemanja odločitev z namenom odkrivanja teoretičnih zakonitosti in formalnih in neformalnih mehanizmov odločanja (Erjavec, Erjavec, 2008).

8.2 Evropsko kmetijstvo pravo

Izdelano je obsežno gradivo (450 strani), ki je prvi sistematični pregled pravnega reda SKP po sprejetih reformah. Kmetijsko pravo Evropske skupnosti ima skoraj polstoletno zgodovino. Delo je namenjeno gospodarstvenikom, zaposlenim v državni upravi, predstavnikom organizacij civilne družbe, študentom slovenskih univerz in vsem tistim, ki želijo pridobiti pregledno informacijo o pravni ureditvi kmetijstva v EU oziroma o

kmetijskem pravu EU. Knjiga napoti bralca tudi na važnejše pravne akte, ki so bili sprejeti v Sloveniji in so po vsebini in pravni podlagi neposredno povezani s kmetijskimi predpisi EU (Avsec, Erjavec, 2005).

9. Monitoring kmetijstva, kmetijske politike in politike razvoja podeželja

9.1 Monitoring kmetijstva in kmetijske politike

S pomočjo v letih izgrajenega pristopa, ki je kombinacija sinteze podatkovnih virov in relevantnih indikatorjev je mogoče izdelati kompetentno analizo stanja konkurenčnosti in ekonomskega položaja slovenskega kmetijstva (Volk, 2007; Rednak in sod. 2007; Volk in sod. 2005, 2006, 2007a, 2007b, 2008). V smislu monitoringa kmetijstva je skupina izvajala tudi raziskovalni projekt 6. OP EU (AgriPolicy). Osnovni cilj projekta je bil vzpostaviti in razviti mrežo raziskovalnih institucij in raziskovalcev s področja ekonomike kmetijstva in kmetijske politike. Skupina tudi letno sodeluje pri pripravi podatkovne baze in priprave kratkega poročila za OECD o značilnostih kmetijske politike v posameznem letu ter podrobnih podatkov o proračunskih podporah kmetijstvu za Slovenijo, potrebnih za izračun PSE, CSE, GSSE, TSE in izvedenih kazalcev podpor kmetijstvu v EU.

9.2 Presoja kmetijske politike

Raziskovalna skupina sodeluje celotno obdobje z analizami učinkov in presojo možnih scenarijev pri oblikovanju slovenske kmetijske politike. Analizirani so bili predlogi Evropske komisije in drugih deležnikov v luči stanja, mehanizmov odločanja, dejavnikov sprememb in stališč do SKP s strani agrarnoekonomske literature in držav članic (Mrak in sod, 2007, Erjavec in sod. 2007).

9.3 Presoja politike razvoja podeželja

Člani PS so za potrebe MKGP izpeljali predhodno vrednotenje Programa razvoja podeželja za obdobje 2007-2013 (Juvančič in sod., 2007). Predhodno vrednotenje je del priprave vsakega programa razvoja podeželja in je namenjeno optimizaciji delitve proračunskih sredstev in izboljšanju kakovosti programa. Ocenjevalci so na ta način pripomogli k večji ciljni naravnosti in konsistentnosti programa ter s konkretnimi nasveti glede izvedbe posameznih ukrepov prispevali k preglednem in učinkovitem izvajanju podpor za razvoj podeželja v programskem obdobju 2007-2013. Prav tako je bila izvedena analitična in strokovna podpora pri načrtovanju ukrepov za razvoj podeželja v prihodnjem programskem obdobju (strokovna naloga po javnem naročilu MKGP; 2006; dr. Tina Volk).

9.4 Analiza kmetijstva in kmetijske politike držav Zahodnega Balkana

Raziskovalna skupina je prevzela vodilno vlogo pri proučevanju kmetijske politike in stanja kmetijstva v državah Zahodnega Balkana z vidika evropskih integracijskih procesov. Izdelana je bila prva študija za potrebe Evropske komisije, ki je bila predstavljena organom Evropske unije. Slovenske empirične in praktične izkušnje pri prilagajanju za zahteve pravnega reda in pristopa k Evropski unije so bile predstavljene na konferencah v Podgorici, Zagrebu, Novem sadu in Skopju. V različnih delih so opredeljene ključne faze, koraki in potrebne prilagoditve v evropskem integracijskem procesu za države Zahodnega Balkana (Erjavec, 2007).

3. Ocena stopnje realizacije zastavljenih raziskovalnih ciljev²

Cilj raziskovalnega programa je bila celovita in znanstveno poglobljena obravnava konkurenčnosti agroživilstva in drugih vprašanj agrarne ekonomike. Programska skupina je predvsem:

- izvajala prenos znanja iz in v mednarodni prostor; poleg številnih objav je sodelovala v 7 raziskovalnih projektih okvirnega programa Evropske unije in drugih mednarodnih projektih;
- razvijala in dograjevala empirična orodja; razvitih je bilo 6 novih empiričnih modelnih orodij na ravni kmetijstva, narodnega gospodarstva, regij, kmetijskih

- gospodarstev in skupin kmetijskih gospodarstev, ki omogočajo presojo različnih vprašanj konkurenčnosti in večnamenskosti kmetijstva;
- pripravljala strokovne osnove za potrebe učinkovitejšega odločanja poslovnih subjektov in države; izdelane so bile številne študije, ekspertize in strokovna mnenja;
 - prenašala nova znanja v pedagoški proces; skupina je bila nosilec priprave novega podiplomskega študija Ekonomika naravnih virov;
 - ter skrbela za razvoj znanstvenega podmladka na širšem vsebinskem področju agrarne ekonomike.

Skupina je v celoti uresničila zastavljene cilje.

4. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega programa³

Program je bil izveden v skladu s programom.

5. Najpomembnejši znanstveni rezultati programske skupine⁴

Znanstveni rezultat		
1.	Naslov	<i>SLO</i> Analiza zaposlitvenega odločanja na kmetijskih gospodarstvih v Sloveniji
		<i>ANG</i> Analysis of employment decisions on agricultural holdings in Slovenia
	Opis	<i>SLO</i> Na osnovi neoklasičnega modela kmečkih gospodarstev je bila izvedena ekonometrična analiza zaposlitvenega odločanja in mobilnosti dela na kmetijskih gospodarstvih v Sloveniji v letih 1991 in 2000 . Uporabljen je bil model kvalitativnih odločitev (probit, dinamični logit, kombinirani probit z OLS). Rezultati kažejo, da udeležba nosilcev kmečkih gospodarstev na trgu dela ni simetrična niti reverzibilna. Zaradi nizke mobilnosti dela je alokacija dela na kmečkih gospodarstvih pogosto neučinkovita.
		<i>ANG</i> An analytical tool for econometric monitoring of employment decisions and structural changes on agricultural holdings in Slovenia was developed, based on the neoclassical model of agricultural holdings. Likewise, various forms of the qualitative decision model were implemented (probit, dynamic logit, probit with OLS). The determinants tested related to the personal characteristics of the farm holders , household characteristics, characteristics of the agricultural holding , and local labour market conditions.
	Objavljeno v	JUVANČIČ, Luka, ERJAVEC, Emil. Intertemporal analysis of employment decisions on agricultural holdings in Slovenia. Agric. econ.. [Print ed.], 2005, letn. 33, str. 153-161. JCR IF: 0.382
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS.SI-ID	1595272
2.	Naslov	<i>SLO</i> Izgledi za kmetijske trge držav CEEC po pristopu k EU
		<i>ANG</i> Outlook for CEEC agricultural markets after EU Accession.
	Opis	<i>SLO</i> Razviti so bili dinamični sektorski modeli parcialnega ravnovesja za napoved tržnih gibanj za nove države članice EU in prikazani različni rezultati modelnih izračunov. Projekcije kažejo realno izboljšanje proizvodnje in trgovine, če jo primerjamo z ravniyo v referenčnih letih. Te spremembe so izrazitejše v rastlinski pridelavi. Scenarijski rezultati kažejo, da bi se prisotni proizvodni potenciali manj realizirali, če bi države ostale zunaj EU in bi obdržale predpristopne instrumente podpor.
		<i>ANG</i> The dynamic partial equilibrium sector models to simulate the effects of agricultural policy in EU Member States were developed and presented the modelling results. The results showed that new Member States would gain mostly from higher prices and budgetary support. The scenario results indicate, in the aggregate, that agriculture in the new Member States would have less favourable growth if it remained outside the European Union and retained the pre-accession policy instruments.

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega programa v obdobju 2004-2008

	Objavljeno v	ERJAVEC, Emil, DONNELLAN, Trevor, KAVČIČ, Stane. Outlook for CEEC agricultural markets after EU Accession. East. Europ. econ., 2006, vol. 44, no.1 str. 83-103. JCR IF: 0.233
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS.SI-ID	1718920
3.	Naslov	SLO Diskurzivna analiza govorov Skupne kmetijske politike.
		ANG The discourse analysis of Common agricultural policy.
	Opis	SLO Članek podaja diskurzivno analizo reform Skupne kmetijske politike (SKP) od novembra 2004 do konca oktobra 2007. Neomerkantilistični diskurz temelji na proizvodnem konceptu in državno podprti paradigmi SKP. Multifunkcionalni diskurz vključuje pomen, da kmetijstvo opravlja več funkcij in ne prideluje le hrane, ampak vzdržuje podeželje, ščiti biološko raznovrstnost in prispeva k oživljanju podeželja. Neoliberalni diskurz, ki med diskurzi o SKP zaseda hegemonski položaj, poudarja pomen globalnega trga z namenom, da bi se pospešile nadaljnje reforme in liberalizacija SKP.
		ANG A critical discourse analysis of two EU agricultural commissioners' speeches in the period 2000–2006 was carried out and substantiated by rational choice theory. The analysis reveals how the latest Common Agricultural Policy (CAP) reforms have been gradually overturning prevailing CAP discourses. The neo-mercantilism discourse has been replaced by the discourse of multifunctionality. However, this discourse has been replaced by less well-articulated arguments of 'quality production' and 'competitiveness', implying a gradual move to a neoliberal orientation for the future CAP.
	Objavljeno v	ERJAVEC, Karmen, ERJAVEC, Emil. Changing EU agricultural policy discourses? The discourse analysis of Commissioner's speeches 2000-2007. Food policy. [Print ed.], 2008, in press, doi: 10.1016/j.foodpol.2008.10.009. JCR IF: 1.056
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS.SI-ID	2397320
4.	Naslov	SLO Dizrupcija gena alkoholne dehidrogenaze v pivskem kvasa in redukcija acetaldehida pri fermentaciji piva
		ANG Disruption of Brewer's yeast alcohol dehydrogenase and reduction of acetaldehyde content during brewery fermentation
	Opis	SLO Izvedena je bila komparativna analiza standardov kakovosti vhodnih surovin v proizvodnji piva. Rezultati raziskave nakazujejo možnosti ciljnega zmanjšanja vsebnosti acetaldehida oz. izboljšanja grenčice in aromatičnih snovi v pivu ob spremenjenih pogojih fermentacije in dodajanja vhodnih surovin (kvasovk).
		ANG Several analyses were carried out also in the quality management of input materials in the brewing industry, including a comparative analysis of quality standards of input material (hop, barley, yeast) in the brewing industry between the EU and the People's Republic of China. The results point to the possibility of a targeted reduction of acetaldehyde content and flavours in beer in the case of changed fermentation conditions and addition of input material (yeast).
	Objavljeno v	WANG, Deliang, SUN Junshe, ZHANG Wujiu, JIA Fengchao, PAVLOVIČ, Martin. Disruption of Brewer's yeast alcohol dehydrogenase II gene and reduction of acetaldehyde content during brewery fermentation. J. Am. Soc. Brew. Chem., 2006, vol. 64, no. 4, str. 195-201. JCR IF (2005): 0.648
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
	COBISS.SI-ID	555383
5.	Naslov	SLO Varovanje narave in prostorsko načrtovanje v Sloveniji: kontinuiteta v tranziciji.
		ANG Nature conservation and spatial planning in Slovenia: continuity in transition.
	Opis	SLO Z metodo kvalitativne analize so bili proučevani vzroki, zakaj je politika uvajanja zavarovanih območij, ki je na podlagi nacionalnega prostorskega načrta iz leta 1986, predvidevala oblikovanje velikega števila zavarovanih območij različnih kategorij, bila neuspešna, ter zakaj je kljub temu nacionalni prostorski načrt deloval kot ključni okvir, ki je od dandanes vplival na odločanje v razvoju zavarovanih območij.
		With the method of qualitative analyze the reasons why the introduction of

	ANG	protected areas - provided by the 1986 National Spatial Plan (NSP) proposing the establishment of a large number of protected areas of different categories – failed. The case also illustrates the problems of implementing a popular participatory approach to nature protection.
Objavljeno v		ELLIOTT, Craig, UDOVČ, Andrej. Nature conservation and spatial planning in Slovenia: continuity in transition. Land use policy. [Print ed.], 2005, vol. 22, str. 265-276, JCR IF: 0.768
Tipologija	1.01	Izvirni znanstveni članek
COBISS.SI-ID		4094073

6. Najpomembnejši družbeno-ekonomsko relevantni rezultati programske skupine⁵

Družbeno-ekonomsko relevantni rezultat		
1.	Naslov	SLO Razvoj in izvedba monitoringa kmetijstva in kmetijske politike
		ANG Agriculture and agricultural policy monitoring
Opis	SLO	Razvili smo celovit empirični sistem za analizo in projekcijo konkurenčnosti in ekonomskega položaja kmetijstva. Sistem statističnih indikatorjev je nadgrajen z izvirnimi modeli za analizo proračuna kmetijske politike in za oceno ekonomskega računa za kmetijstvo. Rezultati so del letnih poročil o stanju v kmetijstvu resornega ministrstva in predstavljeni v državnem zboru in v javnosti. Skupina tudi letno sodeluje z OECD pri pripravi analize o značilnostih kmetijske politike v posameznem letu.
	ANG	A comprehensive empirical tool was developed to analyse and project the competitiveness and the economic situation of agriculture . A system for budget analysis and the Economic Account for Agriculture was developed. Results are part of annual reports on situation in agriculture of the competent Ministry and were presented in Parliament and to the public. Each year, the group participates as Slovene representative in setting up a database and preparing a brief report for the OECD, presenting the characteristics of agricultural policy and detailed data on budgetary support to agriculture.
	Šifra	F.30 Strokovna ocena stanja
	Objavljeno v	VOLK, Tina, REDNAK, Miroslav, ZAGORC, Barbara, CUNDER, Tomaž, BEDRAČ, Matej, PINTAR, Marjeta, MOLJK, Ben, ŠTEBE, Tine, ZEMLJIČ, Andrej, ŠKOF, Mojca. Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2006, (KIS - Poročila o strokovnih nalogah, 110). Ljubljana: Kmetijski inštitut Slovenije, 2007. 162, 97, 78 str., tabele, graf. prikazi.
	Tipologija	2.25 Druge monografije in druga zaključena dela
	COBISS.SI-ID	2563688
2.	Naslov	SLO Razvoj in izvedba monitoringa stanja v živilsko predelovalni industriji
		ANG Situation in food processing industry
Opis	SLO	Proučevani so dejavniki konkurenčnosti živilsko predelovalne industrije. Rezultati analize so postali del letnega nacionalnega monitoringa panoge in bili večkrat predstavljeni predstavnikom gospodarstva in državnih organov in so na ta način pripomogli k učinkovitejšemu odločanju gospodarskih subjektov. Izdelane so tudi druge študije za potrebe gospodarstva, ki so doživele precejšno medijsko pozornost.
	ANG	The analysis of competitiveness factors of the food processing industry were elaborated. The analysis results became part of the annual national monitoring of the sector and were frequently presented to the representatives of the economic sector and state bodies, thus contributing to a more efficient decision-making by the economic agents. For economy needs other studies, which caught considerable public attention, were also prepared.
	Šifra	F.30 Strokovna ocena stanja
	Objavljeno v	KUHAR, Aleš. Ocena stanja v živilskopredelovalni industriji v letu 2003 = Situation in Slovenian food-processing industry in 2003. V: Ocena stanja v živilskopredelovalni industriji v letu 2003 : [gradivo 5. strokovnega srečanja menedžerjev živilskopredelovalnih podjetij, Dravograd, 23. junija 2004]. Ljubljana: Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje živilske industrije,

		2004, str. 7-33, 1-25.
	Tipologija	2.25 Druge monografije in druga zaključena dela
	COBISS.SI-ID	1653128
3.	Naslov	SLO Raziskovalna podpora pri izbiri sheme neposrednih plačil po reformi SKP
		ANG Research support at selecting direct payment schem under CAP reform
	Opis	SLO Razvit je statični deterministični model kmetijskih gospodarstev, ki temelji na podatkih IAKS za leti 2002 in 2003 za vsako kmetijsko gospodarstvo, ki je zaprosilo za neposredna plačila. Primerjana je distribucija neposrednih plačil v okviru različnih reformnih shem s porazdelitvijo neposrednih plačil po standardni shemi s plačili na ravni 100% v primerjavi z EU. Rezultati so bili predstavljeni vladnim in nevladnim predstavnikom, odboru za kmetijstvo državnega zbora in Evropski komisiji, ter so prispevali k sprejetju učinkovite nacionalne rešitve.
		ANG A static deterministic model of agricultural holdings was developed based on the IACS data for all agricultural holdings which applied for direct payments in 2002 and 2003. For each analysed agricultural holding, the value of direct payments is analysed by type of payments under the existing CAP measures for 2004-2007 by various scenario schemes. The results were presented to governmental and non-governmental representatives, to the national parliamentary agricultural committee and to the European Commission and contributed to adopting an efficient national solution.
	Šifra	F.30 Strokovna ocena stanja
	Objavljeno v	REDNAK, Miroslav, VOLK, Tina, ERJAVEC, Emil, KAVČIČ, Stane, KOŽAR, Maja. Učinki različnih oblik izvedbe reforme SKP na distribucijo neposrednih plačil v slovenskem kmetijstvu : ekspertiza za Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Ljubljana; Domžale: Kmetijski Inštitut Slovenije: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 2004. 62 str.
	Tipologija	2.25 Druge monografije in druga zaključena dela
COBISS.SI-ID	1696392	
4.	Naslov	SLO Presoja politike razvoja podeželja
		ANG Rural development policy evaluation
	Opis	SLO Člani PS so za potrebe MKGP izpeljali predhodno vrednotenje Programa razvoja podeželja za obdobje 2007-2013. Organizirane so bile različne dejavnosti, kot so delavnice, sprotne pomoči in podajanje pripomb na osnutke PRP in na tehnične liste ukrepov, predlaganih v okviru tega programa. Ocenjevalci so na ta način pripomogli k večji ciljni naravnosti in konsistentnosti programa. Prav tako je bila izvedena analitična in strokovna podpora pri načrtovanju ukrepov za razvoj podeželja v prihodnjem programskem obdobju.
		ANG Members of the project group were required by the Ministry of Agriculture, Forestry and Food to prepare an ex-ante evaluation of the Rural Development Programme 2007-2013. Several activities were organised, such as workshops, prompt assistance, and commenting the draft RDP and technical sheets for the proposed RDP measures. The evaluators thus contributed to better target-orientation and consistency of the programme. Moreover, analytical and technical assistance was provided in relation to the planning of rural development measures in the next programming period.
	Šifra	F.30 Strokovna ocena stanja
	Objavljeno v	JUVANČIČ, Luka, KVISTGAARD, Morten, ERJAVEC, Emil, KAVČIČ, Stane, KUCHAR, Aleš, ANDERSEN SKOV, Heidi, GOLDBERG, Claus, ERHART, Vesna, KOŽAR, Maja. Predhodno vrednotenje programa razvoja podeželja republike Slovenije za obdobje 2007-2013. Domžale: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, 2006. 2 zv.(103, A171str.).
	Tipologija	3.25 Druga izvedena dela
COBISS.SI-ID	2066568	
5.	Naslov	SLO Univerzitetna Prešernova nagrada za študentsko delo
		ANG University Prešeren Award for student's work
		Jaka Žgajnar je pod mentorstvom Staneta Kavčiča in Emila Erjavca za svoje delo prejel Univerzitetno Prešernovo nagrado. Razvit je bil model na podlagi

Opis	SLO	linearnega programa (metoda simpleksov), s katerim je na konkretnem kmetijskem gospodarstvu bil iskan optimalni proizvodni načrt na podlagi maksimalnega doseženega pokritja.
	ANG	Jaka Žgajnar, mentored by Stane Kavčič and Emil Erjavec, received the University Prešeren Award. The model was developed based on linear programming (the simplex method) and applied to the specific agricultural holding in order to find optimal production plan by maximising total gross margin.
Šifra	E.01	Domače nagrade
Objavljeno v	Univerzitetna Prešernova nagrada za študentsko delo: ŽGAJNAR, Jaka. Optimiranje neposrednih podpor in proizvodnih usmeritev na ravni kmetijskih gospodarstev : diplomsko delo : univerzitetni študij = Optimization of direct payments and production activities on individual agricultural holding : graduation thesis : university studies. Ljubljana: [J. Žgajnar], 2006. XI, 79 f. + priloge	
Tipologija	2.11	Diplomsko delo
COBISS.SI-ID	1902472	

7. Pomen raziskovalnih rezultatov programske skupine⁶

7.1. Pomen za razvoj znanosti⁷

SLO

Skupina deluje na različnih področjih agrarne ekonomike.

Pomembni dosežki skupine so na področju sektorskega modeliranja tranzicijskih in integracijskih procesov v kmetijstvu in živilstvu. Razvita je bila cela družina sektorskih modelov (model parcialnega ravnovesja, model splošnega ravnovesja, Input/output model, linearni model kmetijskega gospodarstva, statistični deterministični model kmetijskega gospodarstva), prvič apliciranih na podatkih slovenskega agro-živilstva z izvirnimi rešitvami modeliranja političnih instrumentov in transmisije cen. Modeli omogočajo presojo različnih pristopnih učinkov v EU in sprememb ekonomskega okolja.

Pomembni dosežki so tudi na proučevanju odzivanja delovne sile v kmetijstvu na spremembe ekonomskega in socialnega okolja skozi čas. Neoklasični model kmetijskega gospodarstva je bil prvič apliciran na podatkih za tranzicijske države.

Izvirno sta bili povezani politično-ekonomska in tekstualna diskurzivna analiza pri presoji diskurzov Skupne kmetijske politike, analizirano na podlagi govorov komisarjev EU in presoje politično-ekonomskih reformnih procesov.

Skupina je v tem obdobju imela skoraj 10 različnih projektov EU (5,6 in 7 OP), kar pomeni, da je izjemno integrirana v mednarodno raziskovalno okolje in je referenčna točka za raziskovalno delo na različnih področjih agrarne ekonomike v EU. Skupina je med tistimi v Sloveniji, ki ima najvišji deleže EU projektov na raziskovalca.

ANG

Group is active in different areas of agricultural economics. The research group's main achievements are in the field of sector modeling of transitional and EU accession processes of agriculture and food industry. The group has developed a whole range of sector models (partial equilibrium model, general equilibrium model, input/output model, linear programming models, and static deterministic household model) and for the first time applied them to the data for Slovenian agriculture and food industry. Several original solutions for modeling political instruments and price transmission have been developed. Models developed enable EU accession impact assessment as well as impact assessment of different scenarios of socio-economic changes.

Further, the group has achieved important results in the field of agricultural labour supply response. For the first time, a neo-classical household model has been applied to the data for transitional countries.

Original scientific contribution of the group is also linkage of political economy analysis and textual discourse analysis. The approach has been applied to assess the Common Agricultural Policy discourses, based on Commissioners' speeches and assessment of political-economy reform processes.

In this period programme group was involved in ten different EU financed projects (5th, 6th and 7th FP), indicating group's exceptional abilities to be continuously integrated into the international research activities, as well as indicating its referential position in the EU regarding certain research areas of agricultural economics. The group is among those with the highest rate of EU financed projects per researcher in the country.

7.2. Pomen za razvoj Slovenije⁸

SLO

Skupina izvaja ključno raziskovalno podporo nosilcem odločanja na področju kmetijske politike v Sloveniji. Izvaja se stalni monitoring stanja v kmetijstvu, kmetijske politike in živilske industrije, ki je standardiziran v obliki indikatorjev, ki na podlagi standardnih metod presoje sektorskih in agrarnopolitičnih učinkov, omogočajo stalno spremljanje in analizo. Dela so predstavljena državnim organom in nevladnim organizacijam na letni ravni.

Prav tako skupina sodeluje z rezultati svojega strokovno-svetovalnega in raziskovalnega dela pri vseh ključnih odločitvah v povezavi s kmetijsko politiko. V tem obdobju je bila to predvsem uvedba nove sheme neposrednih plačil in programa razvoja podeželja za obdobje 2007-2013. Izvedene so bile različne študije in ekspertize, ki so podprle odločanje vladnih organov na področju kmetijstva. Skupina je s študijami podprla tudi odločanje Slovenije v organih Sveta Evropske unije. Posamezni raziskovalci izvajajo tudi različne druge strokovne naloge za naročnike iz državne uprave in gospodarstva. Skupina je na ta način pridobila precejšnja dodatna sredstva za raziskovalno delo.

PS vključuje raziskovalce treh različnih raziskovalnih inštitucij in je tako z izjemo ene ustanove zajela vse raziskovalce v Sloveniji na področju agrarne ekonomike. Tak pristop omogoča koordiniran in vzajemen razvoj agrarne ekonomike kot znanstvene vede, omogoča pretok kadrov in idej ter prispeva k hitrejši integraciji področja v mednarodno izmenjavo znanj. Skupina predstavlja Slovenijo na področju kmetijske politike v OECD, Evropski komisiji, pomembno vlogo pa tudi odigrava pri razvoju in integraciji raziskovalnega dela na področju agrarne ekonomike v državah Zahodnega Balkana, o čemer pričajo številni projekti in nagrade.

ANG

The group supplies key research support to the decision makers in the field of agricultural policy in Slovenia. The group conducts various permanent monitoring activities of agriculture, agricultural policy and food industry. Monitoring comprises a set of standard indicator based impact assessment methods enabling continuous analysis of the agricultural and food industry sector, as well as agricultural policy. The monitoring results are available to the governmental as well as non-governmental stakeholders on the yearly basis.

The group's expert and research results are continuously used in key steps of the decision making process concerning the national agricultural policy. This period included decisions such as implementation of the new direct payments scheme and rural development programme for the programming period 2007-2013. Different studies have been carried out to support the governmental decision making process in the field of agriculture, including the official national positions in the European Council bodies. Individual researchers of the group perform different expert tasks for governmental as well as industry clients. Through such activities the group has continuously gained a substantial amount of additional research funds.

Programme group involves researchers of three different research institutions. With the exception of one research institution, the group includes all researchers in the field of agricultural economics in Slovenia. This approach enables coordinated and common development of the agricultural economics as scientific field. Additionally, simplified flow of human resources and ideas contributes to faster international research integration. The group is country agricultural policy representative in the bodies of OECD and European Commission. The group is also strongly engaged in establishing and in international integration of agricultural economics research in the Western Balkans countries, which is evident through different projects and awards.

8. Zaključena mentorstva članov programske skupine pri vzgoji kadrov⁹

Vrsta izobraževanja	Število mentorstev	Od tega mladih raziskovalcev

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega programa v obdobju 2004-2008

- magisteriji	12	
- doktorati	1	1
- specializacije	1	
Skupaj:	14	1

9. Zaposlitev vzgojenih kadrov po usposabljanju

Organizacija zaposlitve	Število doktorjev	Število magistrov	Število specializantov
- univerze in javni raziskovalni zavodi	1	1	
- gospodarstvo		7	1
- javna uprava		4	
- drugo			
Skupaj:	1	12	1

10. Opravljeno uredniško delo, delo na informacijskih bazah, zbirkah in korpusih v obdobju¹⁰

	Ime oz. naslov publikacije, podatkovne informacijske baze, korpusa, zbirke z virom (ID, spletna stran)	Število *
1.	Slovenija v EU - izzivi za kmetijstvo, živilstvo in podeželje. 1. izd. Ljubljana: Društvo agrarnih ekonomistov Slovenije - DAES, 2006. 313 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 961-91094-2-2. (ur. S.Kavčič)	24 člankov
2.	Slovensko kmetijstvo in podeželje v Evropi, ki se širi in spreminja. 1. izd. Ljubljana: Društvo agrarnih ekonomistov Slovenije - DAES, 2007. 333 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-91094-3-4 (ur. S.Kavčič)	22 člankov
3.	International Hop Growers' Convention (IHGC) www.hmelj-giz.si/ihgc: urednik spletne strani (M. Pavlovič)	okoli 200 vnosov
4.	Hmeljarski bilten ISSN 0350-0756 (Odgovorni urednik M. Pavlovič)I	35 člankov
5.	Crnogorska poljoprivreda i Evropska Unija : strategija razvoja proizvodnje hrane i ruralnih područja. Podgorica: Vlada Republike Crne gore, 2006. 246 str., ilustr. ISBN 86-85799-02-3 (E.Erjavec, T.Volk, ur.).	25 avtorskih prispevkov
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

*Število urejenih prispevkov (člankov) /število sodelavcev na zbirki oz. bazi /povečanje obsega oz. število vnosov v zbirko oz. bazo v obdobju

11. Vključenost raziskovalcev iz podjetij in gostovanje raziskovalcev, podoktorandov ter študentov iz tujine, daljše od enega meseca

Sodelovanje v programski skupini	Število
- raziskovalci-razvijalci iz podjetij	5
- uveljavljeni raziskovalci iz tujine	3

- podoktorandi iz tujine	1
- študenti, doktorandi iz tujine	3
Skupaj:	12

12. Vključevanje v raziskovalne programe Evropske unije in v druge mednarodne raziskovalne in razvojne programe ter drugo mednarodno sodelovanje v obravnavanem obdobju¹¹

<p>5. okvirni program EU (12 projektov):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rural Employment and Agricultural Perspective in the Balkan Applicant Countries (REAPBALK) - Integrated Development of Agricultural and Rural Institutions (IDARI) - Agricultural Member State Modeling for the EU and Eastern European Countries (AGMEMOD) <p>6. okvirni program EU (12 projektov)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Towards a Policy Model of Multifunctional Agriculture and Rural Development (TOPMARD), - Agroeconomic policy analyses of new member states, the candidate states and the countries of the Western Balkan (CEEC AGRI POLICY) - Agricultural Member States modelling for the EU and Eastern European Countries (AGMEMOD 2020) - Impact of environmental agreements on the common Agricultural policy (MEACAP) - Peri-urban land use relationships strategies and tools for urban-rural linkages (PLUREL) - Structural change in agriculture and rural livelihoods (SCARLED) - Social services in multifunctional farms - Social farming (SOFAR) <p>7. okvirni program EU (12 projektov)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Assessing the Impact of Rural Development Policies (RuDI) - Enlargement Network for Agripolicy Analysis (AgriPolicy) <p>Drugi EU (mednarodni) projekti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Impact analysis of the Common Agricultural Policy reform on the main agricultural commodities (IPTS Projekt Sevilla) - Network of local agricultural production for the valorisation and the knowledge of the Alpine areas (neprovalter) - Impact of Environmental Agreements on the CAP (SSPE-CT-2003-502070) - Promotion gender mainstreaming in agriculture and rural development. (TCP/SVN/2902) - COST 866 Green care in agriculture - EUREKA E! 3219 AADSS: Automation Agents Embedded in Industrial Decision Making <p>Bilateralno mednarodno sodelovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - BI-CN/2005-07: Bilateralno sodelovanje IHPS in China National Institute of Food and Fermentation Industries, Peking, LR Kitajska

13. Vključenost v projekte za uporabnike, ki potekajo izven financiranja ARRS¹²

<p>Projekti za Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spremljanje razvoja kmetijstva v Sloveniji v letu 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 - strokovne naloge (KIS). - Ex-ante evalvacija programa razvoja podeželja za 2007-2013 (BF). - Izbira sheme neposrednih plačil za slovensko kmetijstvo (2004-2006) (BF, KIS) - Vzpostavitev info portala za agroživilstvo (IHP) - Študija izvajanja učinkov EPD na kmetijskih gospodarstvih v Sloveniji (BF) - Analitična in strokovna podpora pri načrtovanju ukrepov za razvoj podeželja v prihodnjem programskem obdobju (KIS) - Strokovno podpora v pogajanjih za Novo finančno perspektivo EU (BF) - Raziskovalno-razvojna podpora za predsedovanje EU na področju SKP (BF, KIS) <p>Projekti za Ministrstvo za finance:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj nove metode ugotavljanja katastrskega dohodka (BF) <p>Služba Vlade za evropske zadeve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reforma proračuna EU (BF) <p>Projekti za gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Konkurenčnost slovenske živilskopredelovalne industrije - Strokovna podpora pri delu Združenja živilske industrije Slovenije 2004-2008 (BF)

- Posledice izgradnje HE Krško na ekonomičnost kmetijske proizvodnje (BF)
- Izdelava ocen vpliva pridobivanja glin za izbrane kmetije (BF)
- Pomen kmetijskih podjetij v kmetijstvu Slovenije, projekt za GZS (KIS)
- Sistemska analiza ponudbe hmelja na mednarodni ravni; aplikativna tržna in mikroekonomska raziskava za pridelovalce hmelja RS (IHP)
- Strokovno -komercialna dejavnost na IHP vključno s prodajnimi aktivnostmi pogodbenih in prostih lastnih količin hmelja (IHP).

Projekti za lokalne skupnosti:

- Strokovne podlage za razvoj kmetijstva v MO Novo Mesto (BF)
- Strokovne podlage za razvoj kmetijstva v MO Koper (BF)

14. Dolgoročna sodelovanja z uporabniki, sodelovanje v povezavah gospodarskih in drugih organizacij (grozdi, mreže, platforme), sodelovanje članov programske skupine v pomembnih gospodarskih in državnih telesih (upravni odbori, svetovalna telesa, fundacije, itd.)

Svet za kmetijstvo (svetovalni organ ministra za kmetijstvo): Miroslav Rednak, Andrej Udovč.

Svet za razvoj (Vlada RS): Emil Erjavec, Aleš Kuhar

Strateški svet ciljni raziskovalni program Konkurenčnost Slovenije: Emil Erjavec

Upravni odbor GZS Združenje za živilsko industrijo: Aleš Kuhar

Sosvet za statistiko kmetijstva: Tina Volk

Generalni sekretar Mednarodne hmeljarske organizacije (IHGC): Martin Pavlovič

Stalni eksperti OECD za kmetijstvo in kmetijsko politiko Slovenije: Miroslav Rednak, Tina Volk

Skupina za pripravo nove argumentacije Skupne kmetijske politike (organizirana s strani bivšega komisarja Franza Fischlerja): Emil Erjavec

Evaluator projektov 6. in 7. OP EU: Martin Pavlovič

Medresorska skupina za podnebne spremembe v kmetijstvu: Emil Erjavec

15. Skrb za povezavo znanja s slovenskim prostorom in za slovensko znanstveno terminologijo (Cobiss tip 1.04, 1.06, 1.07, 1.08, 1.09, 1.17, 1.18, 2.02, 2.03, 2.04, 2.05, 2.06)¹³

Naslov	AVSEC, Franci, ERJAVEC, Emil. Evropsko kmetijsko pravo.
Opis	Gradivo je prvi sistematični pregled pravnega reda SKP po sprejetih reformah. Delo je namenjeno gospodarstvenikom, zaposlenim v državni upravi, predstavnikom organizacij civilne družbe in študentom slovenskih univerz. Knjiga napoti bralca tudi na važnejše pravne akte, ki so bili sprejeti v Sloveniji in so po vsebini in pravni podlagi neposredno povezani s kmetijskimi predpisi EU.
Objavljeno v	1. natis. Ljubljana: GV založba, 2005. 461 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 86-7061-393-X.
COBISS.SI-ID	221246208

16. Skrb za popularizacijo znanstvenega področja (Cobiss tip 1.05, 1.21, 1.22, 2.17, 2.19, 3.10, 3.11, 3.12)¹⁴

Naslov	ERJAVEC, Emil. Javnosti ni zanimalo, da so cene hrane petnajst let padale.
Opis	Daljši intervju v enem od osrednjih slovenskih tednikov. Intervju obravnava vprašanja prehranske krize, vzrokov in posledic zanjo. Posebej je izpostavljena napačna odločitev razvitega sveta, da goriva pridelujejo iz poljščin. Razpravlja se tudi o možnostih, ki jih imajo kmetijske politike v

	odzivu na nove razmere na trgu.
Objavljeno v	Dnevnikov objektiv, 8. sept. 2007, št. [36], str. 11-13.
COBISS.SI-ID	2126728

17. Vpetost vsebine programa v dodiplomske in podiplomske študijske programe na univerzah in samostojnih visokošolskih organizacijah v letih 2004 – 2008

1.	Naslov predmeta	Agrarna politika in ekonomika (E.Erjavec)
	Vrsta študijskega programa	Podiplomski študij
	Naziv univerze/fakultete	Univerza v Ljubljani / Biotehniška fakulteta
2.	Naslov predmeta	Trženje v agroživilstvu (K.Vadnal)
	Vrsta študijskega programa	Podiplomski študij
	Naziv univerze/fakultete	Univerza v Ljubljani / Biotehniška fakulteta
3.	Naslov predmeta	Modeliranje proizvodno-ekonomskih sistemov (A.Udovč)
	Vrsta študijskega programa	Podiplomski študij
	Naziv univerze/fakultete	Univerza v Ljubljani / Biotehniška fakulteta
4.	Naslov predmeta	Projektno planiranje in management kakovosti (M.Pavlovič)
	Vrsta študijskega programa	Podiplomski študij
	Naziv univerze/fakultete	Univerza v Mariboru / Fakulteta za kmetijstvo
5.	Naslov predmeta	Kmetijska politika (M.Rednak)
	Vrsta študijskega programa	Podiplomski študij
	Naziv univerze/fakultete	Univerza v Mariboru / Fakulteta za kmetijstvo
6.	Naslov predmeta	Agrarna in živilska politika II (E.Erjavec)
	Vrsta študijskega programa	Podiplomski študij
	Naziv univerze/fakultete	University of Natural Resources and Applied Life Sciences, Vienna
7.	Naslov predmeta	Ekonomika večnamenskega kmetijstva (L.Juvančič)
	Vrsta študijskega programa	Univerzitetni študij 1. stopnje

Naziv univerze/ fakultete	Univerza v Ljubljani / Biotehniška fakulteta
--------------------------------------	--

18. Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja:

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visoko-šolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☒	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☒	☐	
G.01.03.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☒	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☒	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☒	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☒	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☒	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☒	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☒	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☒	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☒	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☒	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☒	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☒	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☒	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☒	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☒	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☒	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☒	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☒	☐	
G.04.06.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
	Ohranjanje in razvoj nacionalne					

G.05.	naravne in kulturne dediščine in identitete	☐	☐	☐	☐	
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj	☐	☐	☐	☐	
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva	☐	☐	☐	☐	
G.09.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	

Komentar¹⁵

Člani raziskovalne skupine so oblikovali novi podiplomski (magistrski) program Ekonomika naravnih virov, ki je novost v ponudbi programov. Program povezuje različna ekonomska znanja s področja biotehniških ved in je namenjen usposobitvi diplomantov, ki so zaključili prvo stopnjo na katerem od dodiplomskih programov biotehniških ved. Skupina tudi aktivno sodeluje pri pripravi doktorskega študija bioznanosti, kjer poskuša prav tako zaokrožiti program Ekonomika naravnih virov.

Gospodarski razvoj je skupina podpirala z raziskavami o konkurenčnosti živilskopredelovalne industrije, kmetijstva (posebej tudi hmeljarstva) in dopolnilnih (predvsem socialnih) dejavnosti. Ocenjena so bila različna vprašanja od davčne zakonodaje, uveljavitve reforme neposrednih plačil, politike kakovosti, do vertikalne integriranosti kmetijstva in živilstva. Izsledki so bili predstavljeni domači znanstveni in strokovni javnosti, ter so na ta način podprli odločanje gospodarskih subjektov. Pri tem je bil izrazit vpliv na živilskopredelovalno industrijo.

Skupina z različnim delom, od raziskovalnih projektov, strokovnih nalog, ekspertiz in neposrednim svetovanjem podpira odločanje državne uprave in kmetijske politike. Skupina izvaja temeljni nacionalni monitoring procesov in sprememb v kmetijstvu, živilskopredelovalni industriji, kmetijski politiki in politiki razvoja podeželja in je osnovni vir podatkov in analiz v nacionalnem okvirju in zastopa Slovenijo v mednarodnem okvirju (Evropska komisija, OECD). Najpomembnejše naloge so v obdobju 2004-2008 bile izvajanje letnega monitoringa stanja v kmetijstvu in živilskopredelovalni industriji, podpore pri presoji in izvedbi politike razvoja podeželja, podpore pri izbiri sheme neposrednih plačil, strokovne podpore za predsedovanje EU na področju SKP, spremembe davčne zakonodaje v kmetijstvu. Skupina prenaša svoje znanje preko predstavitev svojih ugotovitev državnim organom, prireditvah v organizaciji interesnih skupin in znanstveno-strokovnih prireditvah. Skupina je s svojimi mnenji in rezultati svojega dela izrazito prisotna v medijih in to pri analizi različnih vprašanj razvoja agro-živilstva in podeželja.

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja, za objavo 5., 6. in 7. točke na spletni strani <http://sicris.izum.si/> obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki

Podpisi:

vodja raziskovalnega programa	zastopniki oz. pooblaščen osebe raziskovalnih organizacij in/ali
-------------------------------	--

		koncesionarjev
Emil Erjavec	in/ali	Kmetijski inštitut Slovenije
		Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije
		Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta

Kraj in datum:

Ljubljana

15.4.2009

Oznaka poročila: ARRS_ZV_RPROG_ZP_2008/847

¹ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja ter rezultate in učinke raziskovalnega programa. Največ 21.000 znakov vključno s presledki (približno tri in pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

² Največ 3000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

³ Samo v primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega programa, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega programa. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Navedite največ pet najpomembnejših znanstvenih rezultatov programske skupine, ki so nastali v času trajanja programa v okviru raziskovalnega programa, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov v slovenskem in angleškem jeziku (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki) v slovenskem in angleškem jeziku, navedite, kje je objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>.

PRIMER (v slovenskem jeziku):

Naslov: Regulacija delovanja beta-2 integrinskih receptorjev s katepsinom X;

Opis: Cisteinske proteaze imajo pomembno vlogo pri nastanku in napredovanju raka. Zadnje študije kažejo njihovo povezanost s procesi celičnega signaliziranja in imunskega odziva. V tem znanstvenem članku smo prvi dokazali... (največ 600 znakov vključno s presledki)

Objavljeno v: OBERMAJER, N., PREMZL, A., ZAVAŠNIK-BERGANT, T., TURK, B., KOS, J.. Carboxypeptidase cathepsin X mediates $\beta 2$ - integrin dependent adhesion of differentiated U-937 cells. Exp. Cell Res., 2006, 312, 2515-2527, JCR IF (2005): 4.148

Tipologija: 1.01 - Izvirni znanstveni članek

COBISS.SI-ID: 1920113 [Nazaj](#)

⁵ Navedite največ pet najpomembnejših družbeno-ekonomsko relevantnih rezultatov programske skupine, ki so nastali v času trajanja programa v okviru raziskovalnega programa, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov v slovenskem in angleškem jeziku (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki) v slovenskem in angleškem jeziku, izberite ustrezen rezultat, ki je v Šifrantu raziskovalnih rezultatov in učinkov (Glej: <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/sif-razisk-rezult.asp>), navedite, kje je rezultat objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>. [Nazaj](#)

⁶ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si> [Nazaj](#)

⁷ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

⁸ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega programa v obdobju 2004-2008

⁹ Za raziskovalce, ki niso habilitirani, so pa bili mentorji mladim raziskovalcem, se vpiše ustrezen podatek samo v stolpec MR [Nazaj](#)

¹⁰ Vpisuje se uredništvo revije, monografije ali zbornika v skladu s Pravilnikom o kazalcih in merilih znanstvene in strokovne uspešnosti (Uradni list RS, št. 39/2006,106/2006 in 39/2007), kar sodi tako kot mentorstvo pod sekundarno avtorstvo, in delo (na zlasti nacionalno pomembnim korpusu ali zbirki) v skladu z 3. in 9. členom istega pravilnika. Največ 1000 znakov (ime) oziroma 150 znakov (število) vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹¹ Navedite oziroma naštejite konkretne projekte. Največ 12.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹² Navedite konkretne projekte, kot na primer: industrijski projekti, projekti za druge naročnike, državno upravo, občine ipd. in ne sodijo v okvir financiranja pogodb ARRS. Največ 9.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

¹³ Navedite objavo oziroma prevod (soobjavo) članov programske skupine strokovnega prispevka v slovenskem jeziku, ki se nanaša na povezavo znanja s slovenskim prostorom in za slovensko znanstveno terminologijo (Cobiss tip 1.04, 1.06, 1.07, 1.08, 1.09, 1.17, 1.18, 2.02, 2.03, 2.04, 2.05, 2.06). Napišite naslov (največ 150 znakov vključno s presledki), kratek opis (največ 600 znakov vključno s presledki), navedite, kje je objavljen/a (največ 500 znakov vključno s presledki) ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. [Nazaj](#)

¹⁴ Navedite objavo oziroma prevod (soobjavo) članov programske skupine, povezano s popularizacijo znanosti (Cobiss tip 1.05, 1.21, 1.22, 2.17, 2.19, 3.10, 3.11, 3.12). Napišite naslov (največ 150 znakov vključno s presledki), kratek opis (največ 600 znakov vključno s presledki), navedite, kje je objavljen/a (največ 500 znakov vključno s presledki), ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. [Nazaj](#)

¹⁵ Komentar se nanaša na 18. točko in ni obvezen. Največ 3.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-ZV-RPROG-ZP/2008 v1.00a